

Către: Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra Justiției

Nr. 43 din 24 aprilie 2024

Ref.: Legea nr. 30/2024 pentru modificarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (asigurarea implementării Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului)

Stimată Doamnă Ministră,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare, aducem la cunoștința Dumneavoastră opinia critică a AmCham Moldova în legătură cu unele prevederi ale Legii nr. 30/2024 pentru modificarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova și a unei posibile transpuneri eronate a Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului.

CONTEXT

Pe 21 decembrie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 410/2023 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind acordurile de alegere a forului - o măsură de politică considerată oportună și binevenită.

Parlamentul Republicii Moldova a adoptat ulterior și Legea nr. 30 din 15 februarie 2024 pentru modificarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova în vederea ajustării normelor Codului la prevederile Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului încheiată la 30 iunie 2005, așa cum acest fapt reiese din denumirea Legii și din conținutul notei informative care o însoțește¹.

Opinia critică care este expusă în prezenta scrisoare este îndreptată anume spre unele prevederi ale Legii nr. 30/2024 care, din punctul nostru de vedere, reprezintă o măsură de politică greșită care incontestabil va diminua din atractivitatea investițională a Republicii Moldova.

Norma din Codul de procedură civilă considerată deja contestabilă o dată cu adoptarea Legii nr. 30/2024 este cea a art. 462 (Competența contractuală în procesele cu element de extraneitate):

Norma art. 462 alin. (1) anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 30/2023	Norma art. 462 alin. (1) ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 30/2023
Articolul 462. Competența contractuală în procesele cu element de extraneitate	Articolul 462. Competența contractuală în procesele cu element de extraneitate
(1) Într-un litigiu civil cu element de extraneitate, părțile, înainte de pornirea procesului, pot schimba competența litigiului și pot învesti o anumită instanță cu competență jurisdicțională (prorogarea	(1) În vederea soluționării litigiilor apărute sau care ar putea apărea în legătură cu un anumit raport juridic civil sau comercial cu element de extraneitate, prin încheierea unui acord de alegere

¹ <https://www.parlament.md/LegislationDocument.aspx?id=df0defc8-1deb-4087-a5ef-6a5fab79980d>

convențională). (2) Competența jurisdicțională în cauzele cu element de extraneitate specificate la art. 40 nu poate fi schimbată la înțelegerea părților.	exclusivă a forului, părțile pot schimba competența soluționării litigiului prin investirea cu competență jurisdicțională a unei instanțe sau a mai multor instanțe specifice ale unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005. (1 ¹) Acordul de alegere exclusivă a forului trebuie încheiat în scris sau prin orice alte mijloace de comunicare ce fac informațiile accesibile, astfel încât să poată fi folosit pentru referințe ulterioare. (2) Competența jurisdicțională în cauzele cu element de extraneitate specificate la art. 40, art. 41 ¹ alin. (1) și art. 461 nu poate fi schimbată la înțelegerea părților.
---	--

ASPECTELE PROBLEMATICE

- I. Anterior intrării în vigoare a Legii nr. 30/2024, Codul de procedură civilă reglementa un așa numit sistem național de recunoaștere globală a acordurilor de alegere a forului, permițând părților de a „*investi o anumită instanță cu competență jurisdicțională (prorogarea convențională).*”

Pe de altă parte, noua redacție a art. 462 alin. (1) din CPC, permite părților de a investi „*cu competență jurisdicțională a unei instanțe sau a mai multor instanțe specifice ale unui stat parte la Convenția privind acordurile de alegere a forului, încheiată la Haga la 30 iunie 2005.*”

Astfel, Legea nr. 30/2024 are ca efect nerecunoașterea acordurilor de alegere a forului atunci când instanța aleasă de către părți este a unui stat care nu este parte la Convenția de la Haga din 2005.

La moment parte la Convenția de la Haga sunt 28 de state (Republica Moldova urmează să devină al 29-lea stat la 1 iulie 2024): Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Muntenegru, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, România, Singapore, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Ucraina.

Noile reglementări nu permit, prin urmare, recunoașterea acordurilor de alegere a forului în cazul instanțelor de judecată din circa 170 de state ale lumii care nu sunt parte la Convenția de la Haga, adică inclusiv instanțele din Statele Unite ale Americii, statele din Europa care nu sunt membre ale Uniunii Europene, și altor economii mari precum Brazilia sau India.

Prin urmare, noul sistem este „selectiv”, fiindcă se bucură de recunoaștere doar acordul de alegere a forului în care s-a indicat instanța judecătorească a uneia dintre cele 29 de țări parte la Convenția de la Haga din 2005².

Mai mult decât atât, Legea nr. 30/2024 nu ține cont de faptul că Republica Moldova este ținută să respecte alte tratate internaționale la care este parte și care o obligă la recunoașterea acordurilor de alegere a forului a statelor care nu sunt parte la Convenția de la Haga³.

Considerăm că acest efect al legii va avea urmări grave și extrem de negative pentru investitori.

- II. Noua redacție a art. 462 alin. (1) face referire doar la dreptul părților la „încheierea unui acord de alegere **exclusivă** a forului”, ignorând faptul că, la modul practic, părțile încheie frecvent și acordurile de alegere **neexclusivă** a forului (adică investirea cu competențe a instanțele unui anumit stat, fără a exclude competența instanțelor altui stat).
- III. Convenția de la Haga reglementează un șir de aspecte cărora nu li se aplică, precum: aspecte de dreptul familiei, insolvența, transportul de pasageri și bunuri, concurența, poluarea marină, etc.⁴

Pe de altă parte, noul art. 462 alin. (1) se referă la **toate litigiile** apărute în legătură cu **toate raporturile juridice civile sau comerciale**.

Astfel, într-o opinie, se poate argumenta că noua lege depășește domeniul de aplicare al Convenției de la Haga.

- IV. Art. 462 alin. (2) CPC, cu modificările operate prin Legea nr. 30/2024, interzice părților unui contract cu caracter internațional să aleagă un for străin în materiile de competență exclusivă a instanțelor moldovenești.

Totodată, aceste trei categorii de materii de competență exclusivă contravin libertății de a alege forul, instituită de Convenția de la Haga din 2005.

Având în vedere cele menționate, solicităm respectuos analizarea informației expuse în prezenta scrisoare și întreprinderea unor măsuri prompte pentru redresarea situației create, **considerând în mod prioritar revenirea la sistemul național de recunoaștere globală cu toate țările lumii**.

² Octavian Cazac, *Transpunerea eronată a Convenției de la Haga din 2005 în Codul de procedură civilă: un pas înapoi în atractivitatea R. Moldova ca jurisdicție* [online]. Codul civil Adnotat [citat 15.04.2024]. Disponibil: animus.md/blog/transpunerea-conventiei-haga-2005-cpc/

³ E.g., art. 21 al Convenției CSI nr. 262 din 22 ianuarie 1993 cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală

⁴ A se vedea: art. 2 din Convenția privind acordurile de alegere a forului.

Sperăm în soluționarea cu celeritate a prezentului demers și vă stăm în continuare la dispoziție pentru o întrevvedere la acest subiect.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”